

Європейські газові ринки

Календарний тиждень №19

7 - 13 травня 2018 р.

Вжито таких скорочень:

ВТП – віртуальний торговельний пункт
CEGN - Центральноевропейський газовий хаб (Баумгартен)
ГТО – газотранспортний оператор
ГТС – газотранспортна система
ЄЦБ – Європейський центральний банк
МЕА – Міжнародне енергетичне агентство (Париж, Франція)
СПГ – скраплений природний газ
ПСГ – підземні сховища газу
ТКМ - тисяча кубічних метрів
ЦСЄ – Центральна і Східна Європа

Якщо окремо не зазначено інакше, під кубічними метрами розуміються стандартні кубічні метри, об'єм яких вимірюється при температурі 20°C та тиску 101,325 кПа. При перетвореннях енергетичних одиниць на об'ємні, згідно з наявною в НГБІ методикою, середнє значення вищої теплоти згорання російського експортного газу в Центральній Європі, за даними операторів транскордонних пунктів у регіоні ЦСЄ. Для пари євро/дол. США використовується щоденний курс ЄЦБ. Для країн, які не входять до Єврозони, - обмінні курси, що встановлюють їхні центральні банки. Тижневі та місячні показники розраховуються на підставі щоденних величин. Наведені спотові ціни являють собою ціни з поставкою наступного дня, усереднені та середньозважені по об'ємах наприкінці торговельного дня. З метою підвищення наочності при порівнянні цін, починаючи з цього бюлетеня, ціни, які наводяться для британського NBP, будуть приведені до теплотворності російського газу. Реальна середня теплотворність британського газу вище російського експортного, і ціни відповідно дещо вищі.

Зміст

(37 сторінок шрифтом 9)

Підсумки	3
1. Ключові показники і процеси	6
1.1 Тижневі показники	6
1.1.1 Об'єми торгівлі	7
1.2 Процеси і фактори	8
2. Спотові ціни	11
2.1 Наступної доби	11
2.2 Спреди NCG-CEGN, Gaspool – польський хаб	11
2.3 Румунський спотовий хаб	12
2.4 Протягом доби	12
3. Форвардні поставки	14
4. Найважливіші хаби	16
4.1 NCG	16
4.2 CEGN	17
4.3 Польський хаб	18
5. Як реально проходить закачування до ПСГ ЄС та України	21
5.1 Скільки вже закачали	22
5.2 Європейські лідери (включаючи Україну)	22
5.2.1 Україна	23
5.3 Країни ЦСЄ	24
5.4 Європейські ПСГ «Газпрому»	25
5.5 Підсумки	25
6. Нафта, нафтопродукти і вугілля	27
6.1 Фактори нафтового ринку	27
7. Економічні фактори.	29
7.1 Курс валют	29
7.2 Засідання Комітету ФРС США та його наслідки	29
8. Прейскурант «Нафтогаз України» на природний газ з 1 травня 2018 року, продаж/постачання Компанією якого не підпадає під дію Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22.03.17 №187 (зі змінами та доповненнями)	31
8.1 Аналіз	31
9. Прейскурант НАК «Нафтогаз України» на природний газ з 14 листопада 2017 року для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу	33
10. Важливі події	34
10.1 Іранські санкції	34
11. Інформація ТБ «Українська енергетична біржа»	

КОРОТКІ ПІДСУМКИ

Об'єми торгівлі на європейських газових ринках були в середньому на 18% нижче попереднього тижня. Безперечним лідером ЄС по обсягах торгів є нідерландський TTF, німецький NCG займає друге місце. Баумгартен зрівнявся по обсягах спотових торгів з хабами Північно-Західної Європи.

Спотові ціни на цьому тижні на європейських газових ринках суттєво подорожчали. Середня тижнева ціна поставок наступної доби підвищилася в середньому по всіх досліджуваних хабах на 5 дол. США/ткм (+\$1 на попередньому тижні). Баумгартен залишався найдорожчим спотовим хабом (після Польщі).

Спреди спотових цін, за підсумками тижня, залишилися на рівні попереднього тижня.

Румунський хаб. Середня ціна тижня на поставки наступної доби склала \$203 (202 дол. США/ткм на попередньому тижні). Сумарний тижневий об'єм торгів склав 52 млн. куб. м (58 млн. куб. м на попередньому тижні).

Ф'ючерси. Форвардні поставки за результатами тижня чітко подорожчали. В середньому по хабах ціна поставок наступного місяця у п'ятницю була вище, ніж у перший день торгів тижня, на \$10 (-\$6 на попередньому тижні). Британський NBP став найдешевшим європейським хабом по контрактах наступного місяця. Середня для всіх хабів ціна поставок у зимовий сезон 2018 р. підвищилася на \$6 (\$0 на попередньому тижні).

Поставки наступного газового місяця. Середня тижнева ціна по всіх досліджуваних хабах підвищилася на 2,2% (-0,7% на попередньому тижні).

Поставки у наступному газовому кварталі. Середня тижнева ціна контрактів наступного кварталу по всіх досліджуваних хабах підвищилася на 2,5% (-0,4% на попередньому тижні).

Поставки у зимовий сезон 2018 р. Середня тижнева ціна по всіх досліджуваних хабах підвищилася на 2,1% (+0,1% на попередньому тижні).

NCG. Протягом тижня ф'ючерси дорожчали, середні тижневі ціни форвардних поставок на цьому німецькому хабі підвищилися в ціні відносно попереднього тижня. Середня денна ціна всіх ф'ючерсів за підсумками п'ятничних торгів була вище ціни першого дня торгів на +\$9 (-\$2 на попередньому тижні). Найдорожчими за підсумками тижня стали знову поставки у 1 кварталі 2019 р.

CEGN. Ціни щоденно зростали протягом тижня, за винятком четверга, коли частина ф'ючерсів або подешевшала, або уповільнила удорожчання. Денні ціни наступного місяця та наступного кварталу збіглися. Денна динаміка цін протягом тижня на CEGN не відрізнялася від NCG. Середній приріст по всіх ф'ючерсах денної ціни за підсумками п'ятничних торгів відносно першого дня торгів склав +\$9 (- \$3 на попередньому тижні).

Польський хаб. За підсумками тижня всі оптові ціни на природний газ у Польщі подорожчали, за винятком поставок у літній сезон 2019 р., які суттєво подешевшали (-6%). Середня тижнева ціна форвардних контрактів підвищилася на 1,1% (+0,8% на попередньому тижні). **Всі поставки в зимовий період 2017/2018 рр. подолали позначку 300 дол. США/ткм.**

Як проходить закачування до ПСГ ЄС та України. Незважаючи на несприятливі спреди літо-зима, відсутність у ЄС ринкових стимулів для закачування газу до ПСГ, заповнення спустошених ПСГ ЄС все ж таки відбувається. Припускається, що цей процес є скоріше результатом політичного рішення.

Поточні темпи закачування свідчать, що поставлену ENTSO-G мету заповнення ПСГ ЄС на 80-90% вряд чи буде досягнуто. Водночас, наш аналіз показує можливість досягнення наприкінці сезону закачування **68% заповнення ПСГ ЄС, а в разі продовження сезону закачування** по кінець жовтня можливим є досягнення позначки 77%.

Аналогічне моделювання у випадку України показує, що за умов збереження нинішніх темпів закачування «Укртрансгаз» наприкінці сезону закачування, на нашу думку, не вийде навіть на 40% заповнення українських ПСГ.

Що стосується «Газпрому», то наразі не вбачається проведення динамічної лінії на заповнення ПСГ, що доволі дивно, беручи до уваги довгострокову програму розбудови ПСГ «Газпрому» в Європі та уваги, яку він приділяє цій проблемі в своїх офіційних документах. Деякі експерти вважають, що метою розширення ПСГ «Газпрому» в Європі було забезпечити пікові навантаження без українського транзиту. Чи наразі «Газпром» став більш схильним до України?

Нафта, нафтопродукти, вугілля. Середня тижнева ціна маркерної нафти Brent подорожчала на +\$2,63 за барель відносно попереднього тижня (+ \$0,33 на попередньому тижні), газойля - на +\$21,50 (-\$4,55 за мт). Середні тижневі ціни поставок наступного місяця сформувалися такі: Brent - \$76,56 (+3,6% відносно попереднього тижня); газойль - ... Значно дешевшими за основні світові експортні марки вугілля залишалися поставки на умовах ФОБ – Роттердам. Вугілля Південної Африки залишалося найдорожчим серед основних експортних марок.

Фактори нафтового ринку. Вартість нафти стала здебільшого залежати від політичної обстановки, а не від фундаментальних факторів. У найближчому майбутньому еталонна марка Brent може пробити **80 доларів** за барель. Зростання нафтових цін відбувається, незважаючи на збільшення видобутку і буріння в США і повідомлень про те, що РФ другий місяць поспіль виконала зобов'язання за угодою ОПЕК+ на менш, ніж 100%. Експерти не очікують закріплення цін на рівні 80 доларів протягом 2018 року, вказуючи на більш ймовірний діапазон \$76-78. Нафта вище 80 доларів за барель дуже потрібна саудитам, щоб підтримати свій бюджет і виконати програму розвитку країни до 2030 року, та РФ задля здійснення програми переозброєння.

Курс валют. Середній тижневий курс євро відносно американського долара понизився на 1,1% (-1,2% на попередньому тижні), а української гривні - на 0,3% (+0,01%).

ФОМС ФРС США, за підсумками засідання 1-2 травня, зберіг процентну ставку 1,5-1,75% річних. Зміцнення долара має негативний вплив на ринки, що розвиваються. Крім іншого, зміцнення долара призведе до удорожчання обслуговування зовнішніх фінансових зобов'язань. У цьому контексті Україну вважають однією з найбільш уразливих серед основних світових боржників.

Іранські санкції. Поновлення американських санкцій проти Ірану наразі викликало помірковане зростання цін на всі паливні енергоносії. Природний газ подорожчав на 2-3%, нафта Brent додала в ціні неспільно, але може подорожчати до \$80 (нині \$77,5).

**По всіх категоріях контрактів конкретні ціни публікуються лише у платному виданні.*

ТОВ «Нафтогазбудінформатика»